

บทคัดย่อ

168825

ชื่อภาคินพนธ์ : ความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว :
ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นายชยกฤษณ์ นิสสัยสุข
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาเรื่อง ความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในพื้นที่เขตลุ่มน้ำจัน จังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยได้ทำการศึกษาด้วยการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล จากประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ ลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัดเชียงราย จำนวน 386 คน สถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One Way ANOVA)

ผลการศึกษา

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เป็นผู้มีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษา มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกิน 20 ปี มากที่สุด โดยที่ครึ่งหนึ่ง เป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาเลย

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับจากสื่อ โทรทัศน์ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และการพูดคุยกับบุคคลอื่น เช่น เพื่อนบ้าน/ผู้นำชุมชน

ความรู้ที่ผูกพันกับถิ่นที่อยู่ อยู่ในระดับสูง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในภาพรวม และในทุกด้านอยู่

168825

ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการพัฒนา รองลงมา ได้แก่ ด้านการติดตามการประเมินผลการพัฒนา และด้านการดำเนินการพัฒนา ตามลำดับ

ความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ความพร้อมของชุมชนในภาพรวม และในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความพร้อมมากที่สุด ได้แก่ ด้านความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาได้แก่ ด้านความพร้อมของชุมชน ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ความรู้สึกผูกพันกับถิ่นที่อยู่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ควรมีการประสานงาน ร่วมมือและสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งในค่านงบประมาณ การจับบุคลากรเข้ามาช่วยอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ การร่วมคิดวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนพัฒนา การดำเนินงาน และติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง ค่อเนื่องและเป็นระบบ
2. ควรมีการอบรมประชาชนในชุมชนให้มีความรู้และความเข้าใจแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง และพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่ประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการพัฒนาดูแลสภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ มีความสะอาดเรียบร้อย และทำให้นักท่องเที่ยว มีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงควรมีการสืบสานวัฒนธรรม และวิถีชีวิตในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็น ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ให้คงอยู่สืบไป

ABSTRACT

168825

Title of Research Paper : Readiness of the Community in Tourism Development :
A Case Study of the Mae Chan River Area in Chiangrai
Province

Author : Mr.Chayagrit Nissaisook

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The two objectives of the study were (1) to investigate the community's readiness in tourism development in the Mae Chan river area in Chiangrai Province, and (2) to identify the factors related to the community's readiness in tourism development. A questionnaire was employed to collect the data from 386 people living in the Mae Chan river area in Chiangrai Province. The descriptive statistics and the inferential statistics to analyze the data were percentage, frequency, mean, standard deviation, t-test and F-test (One-way ANOVA).

Findings

Most of the respondents were males, aged 41-50. Also most of them were married and lived with their spouses. Their education was not beyond primary education. They were farmers and earned an income of not more than 5,000 baht a month. Most had lived in the Mae Chan river area for 20 years. About half of them had never attended any training course or seminar.

The comminuting people were found to participate in tourism development at a moderate level. They participated most in development planning, followed by follow-up and evaluation, and implementation, respectively.

The readiness of the community in tourism development was found to be moderate in every aspect and as a whole. The most ready aspect was tourist attractions, followed by the community, support from the public and the private sector, and administration and management, respectively.

The factors found to be significantly related to the community readiness were sex, marital status, number of residential years, attending a training course or a seminar on tourism, sense of belonging to the locality, knowledge and understanding about tourism, and participation in tourism development.

Recommendations

1. The public and the private sectors, including the people, should cooperate in tourism development by providing a budget and the personnel to train the community people and in problem analysis, development planning, implementation and evaluation. All these should be done systematically, continuously and seriously.

2. The community people should be given training to have a correct knowledge and understanding of tourism development and to have enough knowledge and skills in tourism development in the community.

3. The tourist attractions should be taken care of so that they remain interesting, clean and tidy and so that the tourists will feel safe to visit them. The folk culture and way of life should be conserved, as this is considered an important tourist resource.